

DALAJLAMOVA

KOČKA

DAVID MICHIE

DAVID MICHIE

DALAJLAMOVA
KOČKA

Dalajlamova kočka

David Michie

Z anglického originálu *The Dalai Lama's Cat* přeložila Petra Vlčková

Odpovědná redaktorka Soňa Havlová

Návrh obálky Amy Rose Grigoriou

Grafická úprava a sazba Art-D, Produkce & DTP V Síti s.r.o.

Vyrobeno v EU. Vydalo nakladatelství Synergie Publishing SE

www.synergiepublishing.com

Elektronické formáty připravil KOSMAS

www.kosmas.cz

Elektronické vydání první

Copyright © 2012 by Mosaic Reputation Management

Translation copyright © 2013 by Synergie Publishing SE

Originally Published in 2012 by Hay House Inc., California, USA

ISBN 978-80-7370-245-8

*Na památku naší milované malé Rinpoče,
princezny Wussiky ze Safírového trůnu.*

*Dělala nám jen samou radost
a měli jsme ji velice rádi.*

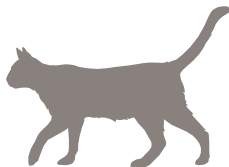
*Kéž ji a všechny živé bytosti tato kniha dovede
snadno a jednoduše k úplnému osvícení.*

*Kéž jsou všechny živé bytosti šťastné
a naleznou pravou příčinu štěstí.*

*Kéž se všechny bytosti vymaní z utrpení
a z jeho skutečných příčin.*

*Kéž všechny bytosti prožívají trvalé štěstí, v němž není utrpení,
nesmírnou radost nirvány, osvobození.*

*Kéž všechny bytosti spočívají v klidu a míru,
kéž jejich mysl nic nepoutá, kéž necítí nenávisť
a nejsou lhostejní.*

ÚVOD

Napadlo mě to jednoho slunečného himálajského rána. Ležela jsem na svém obvyklém místě, na parapetu okna v prvním patře – což je ideální stanoviště, které mi poskytuje maximální přehled s minimálním vynaloženým úsilím – a Jeho Svatost právě ukončovala soukromou audienci.

Jsem natolik diskrétní, že neprozradím, kdo byl oním návštěvníkem. Řeknu o něm jen tolik, že to byla slavná hollywoodská herečka... *přírodní* blondýna, která se hodně věnuje charitě zaměřené na děti a je o ní známo, že miluje oslíky. Ano, právě *ta!*

Už byla na odchodu, když se podívala z okna, které skýtalo nádherný výhled na sněhem pokryté vrcholky hor, a všimla si mě.

„Jé, ta je krásná!“ Přistoupila ke mně a pohladila mě po krku. Na to jsem já široce zívla a pořádně si protáhla přední tlapy. „Nevěděla jsem, že máte kočku!“ dodala.

Překvapuje mě, kolik lidí to udivuje – i když někteří nejsou tak bezprostřední jako tato Američanka, aby svůj údiv vyjádřili i slovně. Proč by Jeho Svatost *neměla* mít kočku? Pokud ovšem samotné slovní spojení „mít kočku“ vůbec vystihuje vztah, jaký je mezi námi.

Kromě toho by si každý dobrý pozorovatel musel hned všimnout, že Jeho Svatost dalajlama sdílí svůj život s kočkou, podle chlupů a tu a tam také vousku, které na něm nechávám. Kdyby vám někdy bylo dopřáno dostat se do jeho bezprostřední blízkosti a podívat se na jeho roucho, určitě byste objevili celý chumáč jemné bílé srsti, který by potvrdil, že rozhodně nežije sám, ale že svou svatyni obývá společně s kočkou bezúhonného – i když nezdokumentovaného – původu.

Právě z tohoto důvodu reagovala královna všech anglických psů corgiů tak bouřlivě na návštěvu Jeho Svatosti v Buckinghamském paláci – což byl incident, který média kupodivu ani nezaznamenala.

To však odbočuji.

Jak už jsem řekla, Američanka mě pohladila po krku, a pak se zeptala: „Má nějaké jméno?“

„Jistěže. Má spoustu jmen,“ usmála se tajemně Jeho Svatost.

To, co dalajlama řekl, byla pravda. Tak jako mnoho jiných domácích koček jsem i já měla celou řadu jmen,

z nichž některá lidé kolem mě používali často, jiná zřídka. Jedno z nich je takové, že o něj ani moc nestojím. Mezi zaměstnanci se ujalo jako mé zasvěcovací jméno, ale sám dalajlama mě tak nikdy neoslovil – aspoň ne v jeho nezkrácené formě. A je to jméno, které nikdy za celý život neprozradím. Rozhodně ne v této knize.

No... *určitě* ne v téhle kapitole.

„Kdyby tak uměla mluvit,“ pokračovala herečka, „mohla by se s námi podělit o svoji moudrost.“

A tak bylo zaseto malé semínko.

Během následujících měsíců jsem sledovala, jak Jeho Svatost pracuje na nové knize. Mnoho hodin trávil tím, že kontroloval správnost přeložených textů, pečlivě zvažoval každé slovo, až si byl jistý, že to, co zůstane napsáno, vystihuje co nejlépe význam a přináší největší možný užitek. Čím dál tím víc mi připadalo, že možná dozrál čas, abych i já napsala svou vlastní knihu – knihu, která by dál předávala něco z moudrosti, kterou jsem pochytila nejenom u nohou dalajlamy, ale ještě blíže, na jeho klíně. Knihu, která by vyprávěla můj příběh – nikoliv pohádku o tom, jak jsem se dostala z chatrče do paláce, ale spíše z bahna ulice do chrámu. Jak jsem jen o vlásek unikla hrozivému osudu a stala se věrnou společnicí člověka, který je nejen jedním z největších duchovních představitelů na celém světě a nositelem Nobelovy ceny za mír, ale umí také velmi zručně a šikovně otevírat konzervy.

Když se odpoledne nachýlí k večeru a Jeho Svatost dalajlama stále ještě sedí za psacím stolem a pracuje,

seskočím z okenního parapetu, dopajdám k němu a začnu se mu svým chlupatým tělem otírat o nohy. Když si toho nevšímá, jemně ho kousnu do kotníku – je to jen malý stisk zubů, ale na přesném místě. To zaručeně zabere.

Dalajlama vzdychne, odsune židli od stolu, vezme mě do náručí a jde se mnou k oknu. Dívá se do mých velkých modrých očí a z jeho pohledu vyzařuje taková nesmírná láska, že mě to pokaždé zaplaví štěstím.

Někdy mi říká „moje malá bódhikočko“ podle sanskrtského pojmu *bódhisattva*, který v buddhismu označuje osvícenou bytost.

Společně se pak díváme k obzoru, na hory, které se prudce svažují do Kángerského údolí. Otevřeným oknem lehký vánek přináší vůni borovic, himálajských dubů a rododendronů a dodává tak zdejšímu ovzduší jeho neopakovatelnou, skoro až magickou kvalitu. V hřejivém objetí dalajlamy se rozpouštějí všechny rozdíly – mezi pozorovatelem a pozorovaným, mezi kočkou a lamou, mezi tichem soumraku a mým hlubokým předením.

To jsou okamžiky, kdy cítím nesmírnou vděčnost za to, že jsem kočkou Jeho Svatosti.

PRVNÍ KAPITOLA

Mám nutkavou potřebu poděkovat za událost, která mi záhy po narození změnila život – kdyby k ní nedošlo, dnes byste, milí čtenáři, nečetli tuto knihu.

Představte si typické monzunové odpoledne v Novém Dillí. Dalajlama se vracel z přednáškového turné po Spojených státech. Mířil domů z letiště Indíry Gándhíové a jeho vůz se proplétal ulicemi předměstí. Doprostřed rušné silnice loudavým krokem vstoupil býk a zatarasil tak dopravu. Zastavit muselo i auto s dalajlamou.

Jeho Svatost klidně vyhlížela z okénka stojícího vozu a čekala, až se kolona znovu rozjede. Právě v tu chvíli upoutalo jeho pozornost drama, které se odehrávalo na kraji ulice. Uprostřed křiku a lomozu, mezi

chodci, cyklisty, pouličními stánky s jídlem a žebráky, postávaly dvě otrhané děti ulice a snažily se doprodat, co jim ten den ještě zbývalo. Ráno totiž v jedné postranní uličce našly čerstvě narozená kořata, schovaná v hromadě rezných pytlů. Svůj nález si pečlivě prohlédly a došly k závěru, že by se dal zpeněžit. Kořata nebyla žádná pouliční směska, jejich matka nemohla být obyčejná toulavá kočka. Kořátka vypadala naprosto čistokrevně. Chlapci neznali plemeno himálajských koček, ale podle našich safírových očí, krásného zbarvení a dlouhé srsti vytušili, že bychom mohli mít nějakou cenu.

Vytáhli nás z našeho útulného pelíšku, ve kterém se o nás naše matka starala, a rázem jsme se, mí sourozenci a já, ocitli v děsivé pouliční vřavě. Mé dvě sestry, z nás kořat největší a nejvyvinutější, se chlapcům podařilo během chvíle vyměnit za hromádku rupií. V nadšení z úspěšného obchodu mě omylem upustili a já jsem tvrdě dopadla na dláždění. Jen tak tak, že mě nepřešel kolem projíždějící skútr.

Nás dvě zbývající menší a hubenější kořata se jim však prodat nedařilo. Několik hodin procházeli ulicemi a energicky nás ukazovali do okének projíždějících aut. Byla jsem ještě příliš malá na to, aby mě odebrali od matky, a moje útlé tělíčko se s tím nedokázalo vyrovnat. Zoufale mi chybělo mléko a všechno mě bolelo od toho, jak jsem spadla. Byla jsem už napůl v bezvědomí, když si chlapci všimli, že o nás jeví zájem jakýsi postarší kolemjdoucí. Chtěl pořídit kořátko vnučce.

Pokynul chlapcům, aby nás vyndali na zem, přidřepł si k nám a pozorně si nás prohlížel. Můj starší bratr ne- jistě klopytal po špinavé a hrbolaté zemi a úpěnlivě mňoukal. Potřeboval mléko. Mě museli zezadu postrčit, abych se vůbec pohnula. Udělala jsem jeden vrávoravý krůček a pak jsem přepadla do blátivé louže.

Právě tuto scénu viděla Jeho Svatost.

A také tu následující.

Chlapci se s bezzubým staříkem dohodli na ceně a předali mu mého bratra. Mě nechali ležet v bahně a radili se, co se mnou. Jeden z nich do mě hrubě strčil bosou nohou. Shodli se na tom, že mě už nikdo ne- bude chtít koupit. Vzali noviny, byla to týden stará sportovní stránka z *Times of India*, kterou vítr přivál do blízké škarpy, a zabalili mě do papíru, jako bych byla kus zkaženého masa. Nejspíš mě chtěli hodit na nej- bližší hromadu odpadků.

V novinách jsem se začala dusit. Bojovala jsem o každý nádech. Byla jsem zesláblá vyčerpáním a hla- dem a cítila, jak plamínek mého života nebezpečně skomírá. V tom zoufalém okamžiku mi smrt připadala nevyhnutelná.

Naštěstí právě tehdy poslala Jeho Svatost za oběma hochy svého asistenta. Ten před chvílí společně s dalaj- lamou vystoupil z letadla a náhodou měl v kapse ještě dvě zmuchlané dolarové bankovky, které mu zbyly. Předal dolary chlapcům a ti se rychle rozběhli pryč. V překotném běhu nadšeně povykovali a počítali, kolik za utržené dolary získají rupií.

Vybalili mě ze smrtelné pasti sportovní přílohy („Bangalore porazilo Rádžasthán o 9 branek“ hlásal hlavní titulek) a nechali odpočívat v pohodlí zadního sedadla dalajlamova vozu. Hned nato mi do tlamičky začali kapat mléko, které přinesli od pouličního prodavače. Jeho Svatost znovu rozdmýchávala plamínek mého života.

Osobně si podrobnosti své záchrany nepamatuji, ale celý příběh jsem už slyšela tolikrát vyprávět, že ho umím nazpaměť. Vzpomínám si však, jak jsem se probrala v jakési svatyni. Bylo mi tak hřejivě teplo, až jsem si pomyslela, že všechno je zas v pořádku – poprvé od chvíle, kdy mě toho osudného rána vytáhli z pelíšku mezi pytli. Rozhlédla jsem se, abych zjistila, z čeho ten můj nově nalezený pocit bezpečí a sytosti pramení – a setkala se pohledem s očima Jeho Svatosti.

Jak mám vyličit první okamžiky v jeho přítomnosti?

Byl to pocit a myšlenka zároveň – hluboké hřejivé vědomí toho, že všechno je v pořádku. Jak jsem si později uvědomila, bylo to, jako když vám poprvé v životě dojde, že vaší pravou přirozeností je nekonečná láska a nekonečný soucit. Obojí je ve vás, dalajlama to ve vás vidí, a navíc vám to odzrcadlí zpátky. Vnímá vaši pravou buddhovskou podstatu, a toto výjimečné vnímání přítomné často přiměje k slzám.

V mém konkrétním případě mi došlo ještě něco dalšího – zachumlaná do kaštanově hnědé vlněné šály na křesílku v pracovně Jeho Svatosti jsem došla ke zjištění, které je klíčové pro nás pro všechny: ocitla jsem se u milovníka koček.

Zároveň s tím jsem si však také uvědomila přítomnost někoho méně sympatického, kdo seděl na druhé straně konferenčního stolku. Po návratu do Dharamsaly se Jeho Svatost vrátila ke svým pravidelným audienním hodinám, a tak tu teď seděla s jedním předem objednaným návštěvníkem. Šlo o profesora historie z Británie, který dalajlamu už dlouho žádal o rozhovor. Nemohu vám samozřejmě prozradit, o koho konkrétně se jednalo. Snad postačí, když naznačím, že vyučoval na jedné ze dvou nejprestižnějších anglických univerzit.

V té době zrovna sepisoval objemné dílo o indicko-tibetských dějinách a zatvářil se poněkud popuzeně, když zjistil, že není centrem dalajlamovy pozornosti.

„Pouliční kotě?“ podivil se, když mu Jeho Svatost stručně vysvětlila, proč s nimi sedím u jednoho stolu.

„Ano,“ potvrdil dalajlama. Pak pokračoval a spíš než na profesorovu otázku odpovídal na tón hlasu, jakým ji jeho návštěvník položil. Usmál se laskavě a promluvil

sytým hřejivým barytonem, hlasem, který se mi brzo stal důvěrně známým.

„Víte, pane profesore, vy a to kotě máte něco společného, něco velmi důležitého.“

„To tedy netuším, co by to tak mohlo být,“ odušil profesor chladně.

„Tou nejdůležitější věcí na světě je pro vás váš život,“ pronesla Jeho Svatost. „A pro to kotě zrovna tak.“

Ticho, které následovalo, prozrazovalo, že s takovou myšlenkou se pan profesor přes veškeré své vzdělání setkává poprvé.

„Nemyslíte tím snad, že lidský život a život zvířete mají stejnou hodnotu?“ namítl po chvílce mlčení.

„Jako lidé máme samozřejmě mnohem větší potenciál,“ odpověděla Jeho Svatost. „Ale v něčem jsme stejní – v tom, jak se držíme vlastního života, jak lpíme na své konkrétní zkušenosti vědomí.“

„No, možná snad někteří vyvinutější savci...“ I s takovou představou se pan profesor těžko sžíval. „Ale rozhodně se to netýká všech zvířat, chci říct, určitě ne například švábů.“

„I švábů,“ pronesla Jeho Svatost neochvějně. „Každé živé bytosti.“

„Ale švábi přece žijí ve špíně a přenášejí všelijaké nemoci. Ti se přece *musí* hubit.“

Dalajlama vstal a přešel ke svému pracovnímu stolu, odkud vzal velkou krabičku od zápalek. „Tohle máme na odnášení švábů,“ vysvětloval. „Je to mnohem lepší než hubení nějakým postřikem,“ pokračoval a připojil

své charakteristické tlumené zasmání. „Sám byste určitě nechtěl, aby vás nějaký obr pronásledoval s jedovatým sprejem v ruce.“

To pan profesor mlčky uznal. Byla to docela evidentní, i když pro něj zcela nová pravda.

„Pro nás všechny“ – pokračoval dalajlama, když se vrátil zpátky na své místo – „je život nesmírně cenný. Proto je třeba chránit všechny živé bytosti. Také je důležité si uvědomit, že všichni máme dvě základní stejná přání: být šťastní a vyhnout se utrpení.“

O tom jsem slyšela dalajlamu mluvit už mnohokrát předtím všemi možnými způsoby. A přitom pokaždé, když o tom s někým mluví, říká všechno s tak živým zaujetím a důrazem, jako kdyby to bylo poprvé.

„To jsou přání, která všichni sdílíme. A všichni máme také shodný způsob, jakým se snažíme dosáhnout štěstí a vyhnout se nepohodlí. Kdo by si s požitkem nevychutnal výborné jídlo? Kdo by si nepřál spát v bezpečí a v pohodlí? Spisovatel, mnich – nebo zatoulané kotě – v tom jsme si všichni rovni.“

Profesor historie na druhé straně konferenčního stolu sebou neklidně zavrtěl.

„A nejvíc ze všeho si všichni přejeme, aby nás měl někdo rád,“ dodal dalajlama, naklonil se ke mně a jemně mě pohladil ukazováčkem.

Když profesor o chvíli později odcházel, hlavou se mu honilo mnohem víc věcí než jenom dalajlamovy názory na indicko-tibetské dějiny, které si původně přišel nahrát. To, co mu Jeho Svatost řekla, se ho dotklo.

Nemohl s tím souhlasit. Jenže zároveň na to nemohl přestat myslet a nešlo mu to z hlavy... jak ještě uvidíme.

Následující dny jsem se seznamovala s novým prostředím. A šlo mi to rychle. Jeho Svatost mi ze starého vlněného roucha vytvořila útulný pelíšek. Slunce každý den putovalo po obloze od východu k západu, světlo se střídalo s tmou, a dalajlama se svými dvěma tajemníky mě zatím láskyplně krmili teplým mlékem, dokud jsem nezesílila natolik, že jsem mohla jíst sama.

Začala jsem nejprve s prozkoumáváním dalajlamových pokojů a pak jsem se odvážila dál, do kanceláře obou tajemníků. Ten, který seděl blíž u dveří, mladý, baculatý usměvavý mnich s jemnými rukama, se jmenoval Čogjal. Pomáhal Jeho Svatosti s klášterními záležitostmi. Starší a vyšší mnich, který seděl naproti Čogjalovi, se jmenoval Tenzin. Byl pokaždé elegantně oblečený, jako ze škatulky, a ruce mu voněly karbолоvým mýdlem. Jako profesionální diplomat a kulturní atašé pomáhal dalajlamovi ve světských otázkách.

Když jsem poprvé dopajdala do jejich kanceláře, přestali oba rázem pracovat a mlčky se na mě zahleděli.

„Kdopak to je?“ chtěl vědět Tenzin.

Čogjal se zasmál, zvedl mě ze země a postavil před sebe na stůl. Moji pozornost rázem upoutalo jasně

modré víčko pera. „Dalajlama ji zachránil cestou domů z Dillí,“ zopakoval pak Tenzinovi to, co se dozvěděl od asistenta. Já jsem zatím šťouchala do víčka, až se kutálelo přes celý stůl.

„Proč tak divně chodí?“ zajímalo Tenzina.

„Prý spadla z výšky na záda.“

„Hmm.“ Tenzinovi se to moc nezdálo. Naklonil se blíž ke mně a pozorně si mě prohlížel. „Možná to bylo nejmenší kotě z vrhu. Zřejmě podvyživené. Má nějaké jméno?“

„Nemá,“ odpověděl Čogjal. Chvilku jsme si kutáleli s víčkem na stole, než mu to došlo: „Musíme ji nějak pojmenovat!“ A hned se do toho nadšeně pustil. „Potřebuje duchovní jméno. Tibetské, nebo anglické, co myslíš?“ (Buddhističtí mniši a mnišky dostávají při vstupu do kláštera na znamení nové identity nové duchovní jméno.)

Čogjal přednesl hned několik návrhů, ale Tenzin je zamítl: „Tyhle věci by se neměly uspěchat. Jsem si jistý, že nás něco napadne, až ji lépe poznáme.“

Tenzinova rada byla jako obvykle moudrá a prozíravá – ovšem naneštěstí pro mě, jak se později ukázalo. V honbě za víčkem jsem přeběhla z Čogjalova stolu na Tenzinův. Starší mnich mě zdvihl jako pápěří a položil dolů na koberec.

„Radši zůstaň dole,“ radil mi. „Mám tu dopis Jeho Svatosti určený papeži. Nerad bych, aby na něm všude byly tvoje stopy.“

Čogjal se zasmál. „Podepsáno Jeho Svatostí kočkou, vlastní tlapkou.“

„JSK, Jeska,“ shrnul Tenzin iniciály podpisu. V úřední korespondenci se totiž „Jeho Svatost dalajlama“ často zkracuje na JSD. „A máme tu provizorní titul, než jí najdeme něco vhodnějšího.“

Za kanceláří tajemníků byla chodba, z níž vedly dveře do jiných kanceláří a která končila dalšími, stále pečlivě zavřenými dveřmi. Z rozhovoru obou tajemníků jsem vyrozuměla, že tyto dveře vedou na nejrůznější místa, například dolů, nahoru, do chrámu nebo za oceán. Také jimi přicházely a odcházely veškeré návštěvy Jeho Svatosti. Tyto dveře byly branou do zcela nového světa. V těch prvních dnech mi jakožto docela malému kotěti ovšem naprosto vyhovovalo, že zůstávaly neproniknutelně uzavřené.

První dny svého života jsem strávila v temném zákoutí postranní uličky. Proto jsem příliš nevěděla, jak to na světě a mezi lidmi chodí. Netušila jsem, v jak výjimečném prostředí jsem si nyní ocitla. Jeho Svatost vstávala každé ráno ve tři hodiny, aby do osmi hodin meditovala. Šla jsem pokaždé za ním, stulila se u jeho nohou do klubíčka a vyhřívala se v jeho energii. Domnívala jsem se, že většina lidí začíná den meditací.

Když za dalajlamou přicházely návštěvy, viděla jsem, že ho obdarovávají bílou šálou nazývanou *khatag*, kterou

jím s požehnáním vracel. Měla jsem za to, že takto se lidé obvykle mezi sebou zdraví. Slyšela jsem, že mnozí návštěvníci Jeho Svatosti přijeli z veliké dálky, jen aby ho mohli pozdravit. I to mi připadalo docela přirozené.

Jednoho dne mě Čogjal zdvihl do náruče a pošimral na krku. „Ty se asi divíš, kdo jsou všichni ti lidé tady, vid’?“ zeptal se. Všiml si, že se dívám na řadu zarámovaných fotografií na stěnách jejich kanceláře. Ukázal na několik z nich a vysvětloval: „To je posledních osm prezidentů Spojených států při setkání s Jeho Svatostí. Dalajlama je totiž výjimečný člověk, víš?“

To jsem věděla, protože než mi dali mléko, pokaždé osobně zkontroloval, jestli není příliš horké, a dohlédl na to, aby bylo právě tak akorát.

„Je jedním z největších duchovních vůdců na celém světě,“ pokračoval Čogjal. „Věříme, že je to živoucí Buddha. Určitě s ním máš nějakou blízkou karmickou vazbu. A dost by mě zajímalo, jakou.“

O několik dní později jsem pronikla chodbou do malé kuchyňky s jakousi odpočívárnou. Někteří dalajlamovi zaměstnanci si tam chodili v klidu posedět, sníst oběd, nebo si udělat čaj. Pár mnichů tam zrovna z pohovky sledovalo záznam zpráv z nedávné návštěvy Jeho Svatosti ve Spojených státech. Všichni už mě znali – stala jsem se pro ně prakticky oficiálním maskotem. Vyskočila jsem do klína jednomu z mnichů a dovolila mu, aby mě hladil. Přitom jsme se oba dívali na televizi.

Zpočátku jsem viděla jenom obrovský dav lidí s nepatrnou červenou tečkou uprostřed. Hlas Jeho Svatosti

jsem však slyšela docela jasně. Jak ale zprávy pokračovaly, pochopila jsem, že ta malinká červená tečka je dalajlama na sportovním stadionu. A stejná scéna se opakovala v každém městě, které navštívil, od New Yorku po San Francisco. Obrovské davy lidí, které se na dalajlamu přišly v každém městě podívat, podle komentáře moderátora dokládaly, že Jeho Svatost je populárnější než lecjaká rocková hvězda.

Postupně mi začalo docházet, jak výjimečný dalajlama ve skutečnosti je, a také jak je uznávaný. A možná díky Čogjalově poznámce o tom, že máme „blízkou karmickou vazbu“, jsem i sama sebe díky tomu začala pokládat za výjimečnou osobnost. To přeci mě Jeho Svatost zachránila z bahna Nového Dillí. Bylo to proto, že ve mně rozpoznal spřízněnou duši – vnímavou, citlivou bytost se stejnými duchovními vibracemi, jaké má on sám?

Když jsem Jeho Svatost slyšela, jak svým návštěvníkům vykládá o důležitosti lásky a laskavosti, spokojeně jsem předla, protože mi mluvil z duše. Když mi pak večer otvíral mou oblíbenou konzervu Whiskas, věděla jsem totéž co on – že totiž všechny živé bytosti mají stejné základní touhy. A když mi po večeři jemně hladil nacpané břicho, připadalo mi víc než zřejmé, že má pravdu i v tom ostatním: bylo to tak, jak říkal, všichni potřebujeme, aby nás měl někdo rád.

Začalo se mluvit o tom, že Jeho Svatost pojedě na třítydenní návštěvu Austrálie a Nového Zélandu. Otázka byla, co se mnou. Nebyla to zdaleka jediná naplánovaná cesta, a tak se začalo řešit, jestli mě mají dál

nechat u dalajlamy, i když bude často a dlouho pryč, nebo mi raději najít nový domov.

Nový domov? Co to bylo za nesmyslný nápad?! Byla jsem přece JSK, nedílná součást týmu. S nikým bych nechtěla žít raději než s dalajlamou. Vážila jsem si všech běžných každodenních radostí, které mi život v jeho blízkosti poskytoval – jak ráda jsem se vyhřívala na sluníčku uvelebená na parapetu okna, zatímco Jeho Svatost mluvila s návštěvníky, s jakou chutí jsem jedla všelijaké lahůdky, které mi dalajlama a jeho zaměstnanci servírovali do misky, s jakým požitkem jsem poslouchala polední koncerty s Tenzinem.

Přestože kulturní atašé Jeho Svatosti byl Tibeťan, v mládí vystudoval univerzitu v Oxfordu a v Anglii se naučil mít rád všechno evropské. Pokud neměl něco neodkladného na práci, každý den v době oběda vstal od stolu, vzal si plastovou krabičku s jídlem, které mu připravovala jeho žena, a zamířil chodbou k ošetřovně. Prakticky nepoužívaná místnost byla vybavená jedním lůžkem, lékárníčkou, křeslem a přenosnou aparaturou, která patřila Tenzinovi. Jednoho dne jsem ho ze zvědavosti na ošetřovnu sledovala. Tenzin se usadil v křesle a zmáčkl tlačítko na dálkovém ovladači. Místností se rozezněla hudba. Mnich zavřel oči, opřel si hlavu o křeslo a na rtech se mu objevil úsměv.

„Bach, Preludium C dur, Jesko,“ řekl mi, když krátká klavírní skladba dozněla. Netušila jsem, že ví o mé přítomnosti na ošetřovně. „Je to nádhera, vid’? Moje oblíbená skladba, už spoustu let. A přitom tak jednoduchá

– jenom jedna melodická linka, žádná harmonie, a jaká je v tom citová hloubka!“

Byla to má první lekce hudby a západní kultury. Od té doby mě Tenzin vyučoval prakticky denně. Po každé byl rád, když jsem přišla, protože ve mně rozpoznal spřízněnou duši, s níž mohl sdílet své nadšení z operních árií nebo smyčcových kvartet. Občas jsme pro změnu poslouchali také reprízy rozhlasových her, v nichž byly líčeny některé historické události.

Tenzin pomalu ujídal oběd z plastové krabice a já ležela stočená do klubíčka na posteli – dopřával mi takové pohodlí, protože jsme tam byli docela sami. Tak se postupně den po dni v době oběda rozvíjela moje náklonnost k hudbě a k západní kultuře.

Jednoho dne se přihodilo něco nečekaného. Jeho Svátost odešla do chrámu a hlavní dveře zůstaly otevřené. Mezi tím jsem povyrostla a stalo se ze mě odvážné kotě toužící po dobrodružství. Pelíšek z vlněné látky mi už ke spokojenosti dávno nestačil. Plížila jsem se chodbou a pátrala po nějakém povyražení, když jsem si všimla pootevřených dveří. Hned mi bylo jasné, že musím ven, propátrat neznámá místa, která se rozprostírala za dveřmi.

Dole. Venku. Za oceánem.

Klopýtala jsem a kutálela se ze schodů. Byla jsem ráda, že jsou kryté kobercem, neboť jsem nabrala na rychlosti a řítila se zcela nekontrolovatelně dolů. Zastavila jsem se až pod schodištěm nedůstojným rozplácnutím. Hned jsem se však otřepala, proběhla předsíní a vyrazila ven.

Bylo to vůbec poprvé, co jsem se ocitla venku. Tedy od doby, kdy mě vylovili z bahna Nového Dillí. Kolem panoval čilý ruch a spousta lidí spěchala všemi směry. Nedostala jsem se ještě nijak daleko, když tu jsem zaslechla jakési pištivé hlásky a klapot mnoha podpatků o dláždění. Spatřila mě početná skupina japonských školaček a vyrazila ke mně.

Propadla jsem panice. Abych unikla té vřískající hordě, uháněla jsem tak rychle, jak mi mé nestabilní zadní nohy dovolovaly. Slyšela jsem však, jak mě dohánějí. Nedalo se jim utéct. Dusot jejich bot mi zněl jako hromobití.

Pak jsem si všimla skulinky mezi cihlami sloupku, který podepíral podlahu verandy. Byla to škvíra, která mohla vést pod budovu. Byly mi v patách a neměla jsem čas na rozmyšlení. Netušila jsem, kam ta škvíra vede. Vřítila jsem se do ní jako blesk a rázem jsem se ocitla v jiném světě. Byla jsem v rozlehlém prostoru mezi zemí a dřevěnými prkny, která tvořila podlahu verandy. Byla tam tma a prach a shora se ozývalo neustálé tlumené bubnování bezpočtu nohou. Ale aspoň jsem byla v bezpečí. Přemítala jsem, jak dlouho tu budu muset zůstat, než to školačky vzdají a odejdou. Packou jsem si setřela pavučinu z čumáku a rozhodla se, že nebudu nic riskovat.

Když mé oči a uši uvykly novému prostředí, uvědomila jsem si, že slyším jakési přerušované, ale přitom vytrvalé škrábání či hryzání. Zarazila jsem se a zavěťřila, až se mi rozšířilo chřípí. Zároveň se slyšitelným chroustáním jsem totiž ucítila závan pachu, který mi naježil vousky. Moje reakce byla okamžitá a ohromující. Spustil se ve mně reflex, o kterém jsem až do té doby neměla ani tušení.

Nikdy před tím jsem ještě neviděla myš. Nyní jsem v ní okamžitě rozpoznala kořist. Přidržovala se obezdívky a hlavu měla napůl schovanou ve dřevěném trámu, v němž velikými předními tesáky hloubila otvor.

Plížila jsem se k ní. Můj manévr zůstával nepovšimnut díky neustálému hluku shora, jak chodci přecházeli po dřevěné podlaze.

Instinkt mě zcela ovládl. Jediným máchnutím přední tlapky jsem hlodavce srazila k zemi, kde zůstal omráčeně ležet. Sklonila jsem se k němu a zuby mu za-bořila do krku. Jeho tělo mi bezvládně viselo z úst.

Věděla jsem docela přesně, co musím udělat. S kořistí v tlamě jsem klusala zpátky ke škvíře ve zdivu, obezřetně obhlédla situaci a zjistila, že japonské školačky už zmizely. Pak jsem pospíchala po dláždění zpět do domu. Proběhla jsem halou a vyskákala po schodech až ke dveřím. Jenže dveře byly zavřené.

Co teď? Chvíli jsem tam jen tak seděla a přemítala, jak dlouho budu muset čekat. Pak přišel jeden ze zaměstnanců Jeho Svatosti. Poznal mě a pustil dovnitř, aniž si všiml mého úlovku v zubech. Prošla jsem chodbou a zahrnula za roh.

Dalajlama byl tou dobou ještě v chrámu, a tak jsem vešla do kanceláře jeho tajemníků, myš složila na zem a ohlásila se naléhavým zamňoukáním. Čogjala s Tenzinem zarazil nezvyklý tón mého hlasu a překvapeně se po mně podívali. Stála jsem na koberci s hrdě vztyčenou hlavou a s myší u nohou.

Reakce obou tajemníků však byla úplně jiná, než jsem očekávala. Podívali se na sebe a naráz vyskočili ze židle. Čogjal mě zdvihl do vzduchu a Tenzin poklekl k nehybné myši.

„Ještě dýchá,“ hlásil. „Zřejmě je v šoku.“

„Vezmi tu krabici u tiskárny,“ navigoval ho Čogjal. Měl na mysli prázdnou papírovou krabici, ze které před chvilkou vyndal novou inkoustovou náplň do tiskárny.

Za pomoci staré obálky Tenzin dostrkal myš do prázdné krabice a dál si ji pozorně prohlížel.

„Kde myslíš, že...?“

„Tahleta má na vouskách pavučiny,“ poznamenal Čogjal a posunkem hlavy naznačil, že mluví o mně.

Tahleta?! Ta?! Tak se mluví o JSK?

V tom okamžiku vstoupil do místnosti dalajlamův řidič. Tenzin mu předal krabici s instrukcemi, aby myš sledoval a případně vypustil v nedalekém lese, pokud se ovšem vzpamatuje.

„Jeska zřejmě nějak proklouzla ven,“ prohodil řidič a zadíval se do mých modrých očí.

Čogjal mě stále držel ve vzduchu, nikoliv v obvyklém láskyplném objetí, ale jako bych byla nějaká divoká